

메모리케어

Anılarınız İçin Bir Reçete

Hafıza Bakımı

Bora Jin

GİRİŞ

Otomatin karanlık ekranında kum sanatçısının parmağı, siyah alanın üzerinde eğriler çizerken ansızın bir çiçek açıyor. Adım atmayı bırakmış, her şeyin reklam olduğunun farkında olarak, sessizce, bu görüntüye bakıyorum. Uzun zaman önce enkaza dönmüş şehrin tekrar doğuşunu temsil eden bu muhteşem *kum sanatı* gösterisinde, tekrar bir araya gelmesi imkânsızmış gibi dağılan kum tanelerini boş gözlerle izliyorum.

Ufuk çizgisi üzerinde gururla dimdik duran üç kişiyi simgeleyen gölgeler, kırk yıl önce hafıza yönetim sistemini uygulamaya başlatan önemli karar alıcıları temsil ederken, zifiri karanlık ekrana işlenmiş sıra sıra ışıklar hafıza bakımının başlangıcını ve yayılmasını gösteriyor.

Kıvrak bilek hareketleriyle parmaklar, birbirine bağlı büyük bir aile oluşturuyor. Büyükbaba ile büyükanne, ebeveynler ile çocukların yüzleri ekranın tamamını kaplıyor. Onlar birbirlerine bakıp kocaman gülümserlerken, ben kuruyan boğazımı yutkunarak ıslatmaya çalışıyorum.

Kum sanatçısının dördüncü parmağı, yüzleri kırış kırış iki adama dokunduğu anda, görüntü çabucak dağılarak ince kum tanelerine dönüşüyor. İlaç satışı yapan otomatik makinenin reklam tabelasının kenarları yeniden simsiyah oluyor. Birbirine bağlı ailenin ekrandan silinmesiyle alt kısımda yer alan küçük çocuğun yüzü ekranı kaplıyor. Ailesi ekrandan silinince tek başına kalmış olsa da çocuğun yüzündeki gülümseme kaybolmuyor, çünkü çocuk hiçbir şey hatırlamıyor. Dalgın gözlerle bu gösteriyi seyrederken otomattan bir ilaç paketi aşağıya düşüyor.

Mutluluğunu koruma altına alıyoruz, bize güven. Aurum¹.

Otomatın altındaki ilaç paketinin düştüğü bölüme elimi uzatırken bir an tereddüt ediyorum. Ya sahteyse? %100 orijinal hafıza bakımı ürünlerinin sadece Sun City’de satıldığını küçük çocuklar bile bilir. Uzaktan bakınca bu ilacın etkili olup olmadığını olduğunu anlamak mümkün değil. Bunu sadece bu gece ilacı içersem anlayabilirim.

Kırk yıldan fazla bir zaman önce, süregelen çatışma ve anlaşmazlıklardan yorgun düşen şehri kasvetli geçmişinden kurtarmanın bir yolu olarak, vatandaşların bugünlerini ve geleceklerini huzur içinde yaşamalarını sağlayacak özel bir hafıza yönetim sistemi geliştirildi. Şehrin hafıza bürosu tarafından yönetilen “hafıza bakımı,” vatandaşların anılarını olumlu bir şekilde ele alıp, insanlık tarihinde meydana gelen tüm çatışmaların kökeni olan ailenin yaşam döngü-

1 아우름 Aurum: Hep birlikte anlamına gelen saf Korece bir kelimedir.

sünü yöneterek aileden biri öldüğünde onunla ilgili anıları hafızadan hemen silmeye başlayan bir sistem.

Bunların hepsi, tüm süreç, ileri seviye “beyin yükleme teknolojisi” sayesinde mümkün oldu. Beyinde gerçekleşen bütün zihin aktiviteleri dijital verilere dönüştürülerek hafıza bakımının ana bilgisayarına iletildi, böylece vatandaşların bilinci ve bilinç dışı verileri hafıza bakımı sunucusunda senkronize edildi.

Hafıza bakımı olmadan da insanlar anılarını doğal olarak unutuyor, çarpıtıyor ve yeniden işliyordu ancak hafıza yönetim sistemi, anıları, doğruluklarıyla ilgilenmeden ele alıyor. Yalnızca hafıza bakımı için başvuran kişi, anısıyla ilgili “referans noktası”nı hatırlayıp bu anının bellekteki koordinatlarını sağlıyor. Hafıza bakımı da bilinç dışında gizli olan bu anının doğru verilerini kapsamlı bir şekilde ortaya çıkartarak yok ediyor.

Hafıza bakımının uygulanabilmesi için kullanıcılarından karşılamalarını bekledikleri iki şart bulunuyor.

Hafıza bakımı işlemini başlatacak olan ilaç ve kask.

Uyku esnasında beyni rahatlatarak hafıza bakımı yapabilen Aurum, Nature Farm veya Dodo gibi farklı firmalardan çıksa da amaçları aynı olan bu ilaçları, on altı yaşını dolduran herkes otomatlardan satın alabiliyor. Hafıza bakımı ürünü olan bu ilaçlardan birini seçip kullananlar, her gece uyumadan önce istedikleri bir anıyı seçip silebiliyorlar. Daha doğru bir ifadeyle, o anıyı hiç yaşamamışçasına bir yanılsmaya giriyorlar. Yöntem oldukça basit. İlacı aldıktan sonra hafıza bakımına özgü kaskı takarken silmek istediği-

niz bir anıyı net bir şekilde gözünüzün önüne getirmeniz yeterli. Kullanıcının hareketlerine uyum sağlayacak kadar yumuşak bir şekilde modifiye edilmiş kask, uyurken size hiçbir rahatsızlık yaşatmıyor. Uykuda geçen süreçte de hafıza bakımı çalışmaya başlayıp silmek istenilen anıları kullanıcının etiket olarak adlandırılan anı kartlarına işliyor.

Bunlar, kişisel duygulardan arındırılmış tüm olayı objektif bir şekilde tanımlayan tarafsız anıların bir kaydı oluyor. Dürüst hislerin yansıması olan etiketler, kişiler hakkındaki detayları ortaya koyan mutlak bir gösterge olarak, onların düşüncesizce yoldan çıkmalarını engelleyen muhteşem bir alete dönüşüyor.

Ben bir anımı sildiğimde bu anıyla ilişkili diğer kişinin de anısı siliniyor ancak silinen anının kaydı iki tarafın da etiketlerinde kalıyor. Etikettime kaydedilen başkasının olumsuz izlenimi benim hatam olarak sayılmıyor aksine çoğunluğun deneyimlediği olumsuz olayların etiketlerde yer almasının toplumsal bilinci oluşturma gibi olumlu bir işe yaradığı da düşünülüyor. Hatta takıntılı denebilecek bir şekilde mükemmel bir hafıza bakımı uygulayan Sun City’de, hafıza bakımı öncesinde insanlar, anıları hatırlayabilme durumunda kolay bir referans noktası yakalayabilmek için temel renklere sahip eşyalar taşıyorlar.

Bu yüzden herkesin her yerde ve her zaman davranışlarına dikkat edip başkalarına asla rahatsızlık vermemesi gerekiyor.

Yetişkinlerden küçüklüğümden beri zihnime kazınacak kadar çok dinlediğim hikayeleri kabul etmekten başka seçeneğimin olmamasının sebebi bu olabilir. Bilmeden de

olsa başkalarının hayatına müdahale eden tüm davranışlar diğer kişinin etiketine kaydedildiği için herkes dikkatli davranıyor. Çünkü etiketler üniversiteye girişten personel değerlendirmesine, flört ve evlilik piyasasına kadar hayatlarının dönüm noktalarında ilgili kişiler hakkında tüm bilgileri gösteriyor. Son zamanlarda insanlar kendilerini diğerlerinden farklılaştırmak için iyi anılar oluşturup sistemi tam tersi bir amaçla kullanarak anıları siliyorlar. Böylece iyi anılarının kayıtlarını etikette bırakıyorlar.

Şehrin tüm anılarıyla bağlantılı olan ve günlük yaşamın sürdürülebilmesi için gerekli bu etiket kaydının güncellenebilmesi için herkesin gece saat on iki olmadan yatağa girmesi zorunlu. Hafıza bakımı resmi bir şekilde vatandaşların sorumlu oldukları bir görev olmasa da uyku saatini ihlal edenler cezalandırılıyorlar. Geçmişte, bu düzenini kuran liderler, hafıza bakımını bireylerin özgür iradelerine emanet edeceklerini beyan etmişlerse de şu anda bu kurala uymayan birini bulmak oldukça zor. Hafıza düzeni ben doğmadan çok önce kurulmuş sistem.

Dedem ise bu garip ilaca asla güven duymuyordu. Ömrü boyunca hafıza bakımını reddeden dedem, hafıza bakım ürünlerini için hep şöyle derdi: *bakınca bile kötü hissettiren garip şeyler*. Hatta şehirde hafıza bakımını reddeden yetişkinlerin listesini çıkarmaya çalışsam dedem bu listede tek başına yer alırdı. Her şeyi kendi kendine denedikten sonra içi rahatlayan dedemin bu huysuzluğu geçmişten beri herkes tarafından bilinirdi. Dedemin on altı yaşına girdiğimde bana hafıza bakımı uygulamamam için hiçbir şey söylememesi ise çok şaşırtıcıydı.

Sadece bir günde her şeyin tepetaklak olması gerçekmiş gibi gelmiyordu. On altı yıllık kısacık yaşıntımda anılarımı silmek istediğim tek bir gün olmamıştı. Şehirde sık sık meydana gelen küçüklü büyüklü felaketlerin, katlanmam gereken bir rutinin parçası olduklarını düşünerek yaşıyıp bugüne gelmişim. Çünkü hepimiz rahat, bizi tehlikelerden muhteşem bir şekilde koruyan kalkan yerine soğuk, sert, çıplak bir gerçekliğe doğuyorduk. Sonuçta doğduğuma göre mutsuzlukla er ya da geç ben de karşılaşacaktım. Bu yüzden bir başına hayatta kalamazsın demelerine aldırmadan, gerçekten istediğimde, buna gerçekten ihtiyacım olduğunu anladığımda hafıza bakımını yapmaya karar vermiştim. Bu şekilde yaşamayı kafama koymuştum.

Şimdi ise bu kural kolay bir şekilde bozulmak üzereydi. Yetişkinlerin endişelerine, sınıf arkadaşlarımla alay etmelerine rağmen sınıklı tutunduğum, en son çare olarak hafıza bakımını uygulayacağıma dair inancım bir gecede mahvolmuştu. Belki de geleceğim için düşüncesizce savurduğum geçmişim yüzünden cezalandırılıyordum. Şimdiden günlük yaşıntımı çok ama çok özlemiştim.

Sonunda, muhtemelen çok kötü bir şey olan bu ilacı elimde tutuyordum.